

Els **Fraggle** vénen a viure a Albaida

Gobo, Red (Rosi) i Wembley (Dudo), tres dels protagonistes de la popular sèrie televisiva 'Fraggle Rock', han arribat a Albaida des de Nova York gràcies a la cessió que la Jim Henson Foundation ha fet al Museu Internacional de Titelles.

A partir de setembre, i durant almenys tres anys, es podran veure en rigorós directe aquests tres fantàstics titelles que la xicoteta pantalla va convertir en grans herois juvenils.

Amb l'únic objectiu de passar-s'ho bé, de jugar i de cantar cançons que s'apegaven com el millor dels xiclets —qui no recorda allò de “*Vamos a jugar, tus problemas déjalos...*”?—, els *Fraggle* van irrompre a les pantalles de la televisió als anys vuitanta per convertir-se ben aviat en una de les sèries preferides pels joves —i no tan joves— teleespectadors d'arreu del món. Ara, quan es compleixen vint anys de la seua creació, tres d'aquells mítics herois televisius, Gobo, Red (Rosi) i Wembley (Dudo) han arribat a Albaida per passar-hi una llarga temporada. El Museu Internacional de Titelles (MITA), l'únic que hi ha a tot l'estat espanyol i un dels més importants d'Europa, serà la nova casa d'aquests personatges que, per obra i gràcia de la televisió i del talent del seu creador, Jim Henson, es van convertir en herois juvenils que encara avui provoquen passions.

La cessió al MITA d'aquestes marionetes s'ha produït després d'un llarg i difícil procés. La companyia Bambalina, fundadora i gestora del Museu, ha fet el possible —i també l'impossible— fins que ha aconseguit que els ninots de Henson, tot un símbol d'una manera de fer televisió que ha creat escola, vingueren a Albaida. De fet, fins i tot després d'haver accedit a cedir els titelles, dos responsables de la Jim Henson Foundation van venir a València. Volien conèixer de prop la futura llar dels seus ninots i no ho van dubtar gens. Van preguntar a cinc persones que passaven pel carrer si coneixien el Museu Internacional de Titelles d'Albaida. Per sort, dos l'havien visitat. I no sols això, sinó que a més volien saber on estava “Albaida City” i si el Museu estava situat al centre de la “ciutat”. Efectivament, els van

dir, el Museu està al mateix centre neuràlgic, i a més es troba ubicat en un palau de llarga història. El que no sabien els de la factoria Henson és que el que ells anomenaven “Albaida City” tenia sis mil habitants.

El resultat de la visita, però, una vegada comprovada la trajectòria i la qualitat del museu, fou plenament satisfactori, i bon punt superats tots els tràmits burocràtics i administratius, Gobo, Wembley i Red van fer les maletes per viure un dels viatges més llargs i emocionants de la seua vida. Ara, mentre els preparen una vitrina especial que s'ubicarà en un lloc privilegiat del museu, esperaran pacientment fins al mes de setembre perquè tots els seus seguidors els puguen contemplar en les millors condicions, acompanyats d'uns monitors que projectaran ininterrompudament els capítols de la sèrie i vídeos que mostraran el *making off* de *The Fraggle Rock*, amb els titellaires i les instruccions del creador inclosos.

La utopia de Henson. Aquestes simpàtiques criatures que canten amb veus estridents i que mouen descontroladament els caps, en realitat, van ser concebudes com una manera de demostrar al món que la pau era possible, en un moment, els primers anys vuitanta, en què la cursa armamentística estava a l'ordre del dia. El seu creador, Jim Henson, pare d'altres criatures de fama universal com els *Muppets* (*Teleñecos*) o *Sesam Street* (*Barri Sèsam*), pretenia, d'alguna manera, parar les guerres. I per començar a canviar el món, és clar, calia començar per baix, pels xiquets. Evidentment, Henson sabia que amb una sèrie televisiva no pararia les guerres, però va creure, sincerament, que podria produir un programa que

Dalt, d'esquerra a dreta, Gobo, Red (Rosi) i Wembley (Dudo), els nous inquilins del MITA. Tots tres (a baix, durant la presentació oficial a València) són una creació de Jim Henson (a baix a la dreta), autor també dels mítics Muppets (Telenecos).

ajudaria a sembrar les llavors del pacifisme en les ments dels xiquets de tot el món.

Tot i que la utopia pacífica de Henson mai no es va complir, si més no els Fraggles van causar sensació en els vuitanta països en què es va emetre la sèrie. L'èxit d'aquests titelles es va deure, en part, a la qualitat del treball de Henson i la seua colla d'ajudants –Kenworthy, Stevenson, Juhl i Frith–, que van fer un esforç per adaptar les vivències de les marionetes a cada país on s'emetia la sèrie. (I no sols això, sinó que a més van fer algunes aportacions personals. Per exemple, Wembley va rebre aquest nom perquè Juhl havia llegit una notícia sobre el mític estadi anglès unes hores abans de decidir com anomenarien el titella groc. Un altre exemple: el disseny de la cova de Fraggles Rock es basa, en part, en les coves de pedra calcària de les Bermudes, les illes natives de Frith.)

El resultat de tot això va ser una connexió molt especial entre els teleespectadors d'arreu del món i una mena de tribu familiar formada pels cinc prota-

gonistes –Gobo, Red, Wembley, Mokey (Musi) i Boober (Bombo); l'ancià inventor Doc –únic personatge de carn i ossos–; el seu gos Sprocket; els petits però efectius constructors Doozers (Curris); els gegants Gorgs; Marjory, el munt de fem que aconsellava els Fraggles en les seues aventures; i l'oncle Matt, l'explorador que enviava puntualment notícies de l'"espai exterior" a través d'unes postals que els Fraggles havien de rescatar –amb certa dosi de risc– de la paperera de l'innocent Doc, que mai no es va assabentar –tot i que el seu gos intentava inútilment alertar-lo– que en el subsòl del seu taller habitava una curiosa colla de ninots peluts.

A banda d'aquest vessant purament lúdic, però, la idea de Henson i dels seus era que la sèrie no sols servira per a entretenir, sinó que els teleespectadors pogueren traure'n profit, que els ajudara a comprendre les relacions entre les persones i el delicat equilibri del món.

Tot això, que sembla tan complicat d'explicar amb uns titelles, Henson, el gran mestre de l'animació als Estats Units, ho va aconseguir canviant radi-

calment l'art dels titelles, cosa que li va valer el reconeixement general. Henson, que va revolucionar a partir dels cinquanta el panorama dels titelles a la televisió, experimentava amb tots els avenços tècnics amb l'objectiu de fer dels seus ninots personatges més creïbles (va aconseguir fins i tot que la granota Gustavo es passejara en bicicleta). De fet, aquestes tècniques, Henson les va utilitzar a l'hora de desenvolupar tots els seus personatges, però sobretot, els Muppets, que serien els que més fama li donarien. Aquella sèrie, que va aconseguir una enorme audiència internacional, es va arribar a emetre en el moment de major difusió en cent vuit països.

Amb els Muppets, els Fraggles i tants altres personatges entranyables, Henson no sols va encetar una nova manera de fer televisió, de fer pedagogia i d'inculcar valors com la solidaritat o l'ecologisme, sinó que va aconseguir que molts teleespectadors descobriren per primera vegada la màgia del món dels titelles.

Rosanna Melià